

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Limba și literatura română

TESTUL 1

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică**Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Să ne oprim o clipă asupra trilogiei *La Medeleni* (1925-1927) care l-a consacrat pe Ionel Teodoreanu; puține lucruri s-au schimbat în romanele următoare. Este romanul unei educații sentimentale, în centrul căruia se află câțiva adolescenți. Chiar dacă întâiul volum îi înfățișează la vârsta copilăriei și ultimul, la aceea a tinereții propriu-zise, Dănuț, Monica, Olguța și ceilalți sunt niște eterni adolescenți prin mentalitate. Ne surprinde și la alte personaje ale lui Ionel Teodoreanu această mentalitate adolescentină: adolescența este prin ea însăși o vârstă românească. (Nu de roman, în general, ci românească). După cum, într-un fel, românescul însuși, prin origine (aventura), aparține adolescenței. Drama e adultă, ca și conflictul: presupun memorie, ranchiună, ură, plăcere a distrugerii. Adolescența e crudă, însă gratuită, căci se confruntă cu probleme soluționabile, când totul e încă reversibil. Iubirile succesive ale lui Dănuț nu lasă urme: sau, dacă lasă, ele se cicatrizează fulgerător. Suferința, revelația, decepția, sexualitatea frustrată sau împlinită sunt, la eroii lui Ionel Teodoreanu, experiențe atât de "naturale" încât nu produc aproape niciodată catastrofe. Râsul-plânsul, bucuria înlăcrimată, frivolitatea, senzualitatea vapoasă, happy-end-ul situează această literatură sub semnul agreabilului. *La Medeleni* își plasează acțiunea în aceiași ani ca și în *Intunecare*: dar războiul e pus în paranteză, societatea postbelică nepărând a se deosebi de cea dinainte; la Cezar Petrescu există măcar cicatricea lui Radu Comșa, aici obrazul eroilor rămâne nepătat. [...] Adolescentul n-are dramă, fiindcă nu are maturitatea care să-l limiteze și să-i creeze conștiința ireversibilului: Dănuț trece din brațele Adinei în ale Ioanei, și de acolo în ale Rodicăi, fără complicații. Vârsta jurămintelor întru eternitate e funciar optimistă. Adolescentul n-are istorie, nici morală. E un animal cu oarecare complicații sufletești. Ionel Teodoreanu își alege de obicei astfel de personaje (într-un erou ca Vania, adolescența se prelungește) în care natura nu e încă abolită de conștiință.

Românescul în *La Medeleni* este, în al doilea rând, și o problemă de stil. "Limba maternă?- se întreabă la un moment dat Dănuț, care scrie versuri în franceză. O respect și o iubesc ca pe o mamă; dar limba versurilor trebuie s-o iubești altfel... Cu limba franceză n-am trăit în casă de mic copil, nu m-am jucat cu ea, n-am mâncat la masă cu ea... E o fată frumoasă pe care am întâlnit-o uneori... e frumoasă și enigmatică." Aici e o întrebare concepută despre literatură, care trebuie să conțină *altceva* decât reflectarea *vieții de toată ziua*. Romanele lui Ionel Teodoreanu sunt scrise în această a doua limbă ce se crede enigmatică și frumoasă ca o amantă. Este stilul fals prețios, ce-și are limita de jos în kitsch-ul lingvistic. Ideea autorului - care o răsfrânge pe a publicului său predilect - este că un roman trebuie să placă, să fie seducător: agreabilul stilistic îndeplinește, între altele, această condiție, a românescului înțeles ca un mod de a face curte. Romanul acesta fiind o marfă bine vandabilă, pentru cititori pretențioși și formalisti, deși superficiali, el se ambalează în stil ca orice produs de lux. Ionel Teodoreanu e, dintre romancierii noștri, cel mai ilustru fabricant de fraze cosmetice.

Nicolae Manolescu, *Soldatul fanfaron* în vol. *Arca lui Noe*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *mentalitate* și al secvenței *de toată ziua*. **6 puncte**
2. Menționează numele celor trei adolescenți din trilogia *La Medeleni*, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează două caracteristici ale adolescenței, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care romanul lui Ionel Teodoreanu este diferit de cel al lui Cezar Petrescu, deși își plasează acțiunea în aceiași ani. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură de caracter a personajului Dănuț, așa cum se desprinde din fragmentul dat. **6 puncte**

- B.** Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă stilul unui scriitor poate influența sau nu perceperea unui roman, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Soldatul fanfaron* în vol. *Arca lui Noe* de Nicolae Manolescu, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea cerinței privind numărul de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează textul de mai jos, în minimum 50 de cuvinte, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

*Cum universu-n stele iubește noaptea clară.
Cu toate-a mele gânduri astfel eu te-am iubit,
Când am plecat eu fruntea cu-a gândului povară
Pe sânu-ți să se-nchidă de lume ostenit.*

*Simții atunci puternic cum lumea toată-n mine
Se mișcă, cum se-ndoaie a mării ape-ntregi
Și-n fruntea mea, oglindă a lumilor senine,
Aveam gândiri de preot și-aveam puteri de regi.*

*Dar ca pe-un măr cu vierme mi-ai omorât simțirea
În goana lumei oarbe, pe strada în noroi.
De-atunci mă-ntreb cum oare de m-a-nșelat
privirea
Cum s-a putut ca-n lumea asta să ne iubim... noi?*

*Astăzi inima-mi este o rădăcină-uscată,
Gândirea mea o toamnă ca gândul unui mort,
Sunt ca un imperator cu fruntea devastată:
De mult nu știu nimic de imperiul ce-l port.*

Mihai Eminescu, *Cum universu-n stele...*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text narativ studiat*, aparținând lui Ion Creangă.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.